

Фесенко Сергій Михайлович,
Національний університет “Острозька академія”

ДЕКІЛЬКА ЗАМІТОК ДО СЛОВОТВОРУ КОМП'ЮТЕРНИХ ІННОВАЦІЙ АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Необхідність всебічного аналізу професійної лексики, особливо тематичної групи, котра стосується комп'ютерних технологій, не викликає у мовознавців заперечень. Даною статтею ми б хотіли долучитися до обговорення цієї проблеми та, зокрема, зосередити свою увагу на дослідженні словотворчих моделей професіоналізмів-інновацій з обчислювальної техніки та інформатики у системі сучасної англійської літературної мови і виокремленні найбільш продуктивних способів словотворення в аналізованому корпусі лексем. Увагу було зосереджено на тому, як і з яких елементів створена та чи інша лексична одиниця. Характерною рисою афіксального способу словотвору є функціонування у ролі початкових компонентів іменників-комполітів перехідних афіксально-кореневих морфем. Такі структури побудовані за однією багаторазово повторюваною моделлю (афіксод +N). Високу частотність демонструють форманти cyber- (етимологічно – частина слова cybernetics), e- (етимологічно-аббревіатурне скорочення слова electronic), афікс dot-. Лише з двох афіксів складаються інновації: dot-commer (dot-commie), dot-orging. Дериватами ми також вважаємо формації dot-com economy, dot-com rage, dot-com world, dot community, dot-com era. Частина інновацій утворена способом складання однієї лексичної одиниці з фрагментом іншої: courseware (**course** + **software**), deskfast (**desk** + **breakfast**). Інші моделі складання фрагментів лексичних одиниць поширені меншою мірою: adware (**advertisement** + **software**), cewebrity (**celebrity** + **web**). Поширеність вищеперахованих моделей словотвору, на нашу думку, можна пояснити тим, що це економічний спосіб відбиття комплексних характеристик предметів та понять у досить короткій формі. Серед досліджуваних інновацій відносно високу активність має також явище словоскладання. Процес утворення композитів здійснювався за моделями: N + N (blog book, grid-computing, Inter-

net ghetto, netwar, password fatigue) та - Adj + N (audioblog, audioblogger, audioblogging, nastygram). У лексико-семантичній групі, яка пов'язана з комп'ютерними технологіями зафіксовано як багатокомпонентні словосполучення: chief content officer, chief hacking officer, chief knowledge officer, так і двокомпонентні: default application, digital entertainment, digital dividends з найчастотнішою моделлю типу Adj + N. Утворення і вживання термінологічних словосполучень, на нашу думку, є функціонально виправданим, оскільки вони більш точно описують процес або об'єкт, ширше розкривають поняття.. Серед «комп'ютерних» інновацій було виявлено специфічний тип складених абревіатур з цифровим символом у їхньому складі B2B, B2B2C, C2B2C, C2C, літерну абревіатуру UMPC (ultra-mobile personal computer) та наступні акроніми: CAPPs II, Matrix, Spit, Wi-Fi. Активність процесу утворення дієслів-інновацій від іменників шляхом «зворотної деривації» (віднімання суфікса) є відносно низькою: audioblogger (*n*), audioblogging (*n*); audioblog (*v*). Наступним способом поповнення аналізованої лексико-семантичної групи інновацій є конверсія: audioblog, (*n*) → audioblog, (*v*); blog, (*n*) → blog, (*v*). Створення конверсійних інновацій здійснено за моделлю N→V. Словотвірний аналіз досліджуваного корпусу комп'ютерних інновацій дозволяє зробити наступні висновки: найпродуктивнішим способом словотвору є афіксація, причому зафіксовано активне функціонування унікальних за своїми властивостями та ознаками афіксів, характерних лише для комп'ютерних інновацій англійської мови (e-, dot-), які Р. К. Махачашвілі пропонує ідентифікувати як «хибні морфеми» [7, 6]. Наступними продуктивними способами є складання, зокрема словоскладання, утворення словосполучень. Малопродуктивними способами словотвору серед досліджуваних комп'ютерних інновацій виявились зворотне словоутворення (реверсія), абревіація та конверсія. Вплив тенденції до мовної економії зумовив появу складних слів та абревіатур.

Список літератури:

1. Гінзбург Р. С., Позднякова Н. Г. Словарь новых слов Барнхарта и некоторые наблюдения над пополнением словарного состава современного английского языка. / Р. С. Гінзбург, Н. Г. Позднякова //Иностранные языки в школе. – 1975. - №3. – С. 15-22.
2. Головин Б. Н. Лингвистические основы учения о терминах. / Б. Н. Головин, Р. Ю. Кобрин. – М.: Высшая школа, 1987. – 104 с.
3. Гринев С. В. Введение в терминографию. / С. В. Гринев. – М.: Высшая школа, 1996. – 161 с.

4. Дубенец Э. М. Неологизмы в английском языке. / Э. М. Дубенец. // Иностранные языки в школе. – 1991. -№6. – С. 90-92.
5. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український словник. / Ю. А. Зацний, А. В. Янков. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 360 с.
6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты). / В. Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа, 1990. – 253 с.
7. Махачашвілі Р. К. Лінгвофілософські параметри інновацій англійської мови у сфері новітніх технологій: Автореферат дис.... Канд. філолог. наук / Р. К. Махачашвілі. – Запоріжжя, 2005. - 20 с.
8. Мешков О. Д. Словообразование современного английского языка. О. Д. Мешков. – М.: Наука, 1976. – 248 с.
9. Соколова І. В. Функціонування комп'ютерних неологізмів англійської мови в аспекті глобалізації суспільства. / І. В. Соколова. // Вісник СумДУ. - №3. – Львів. – 2006. – С. 156 – 162.
10. Шелов С. Д. Термины, терминологичность и значение. / С. Д. Шелов // Научно-техническая терминология. - 1991. – Вып. 1. – С. 27-32.
11. Щерба Л. В. Очередные проблемы языковедения. / Л. В. Щерба //Известия АН СССР. Отделение литературы и языка. – М., 1945. – Т.4, вып. 5.
12. Martincová O. Problematika neologismů v současné spisovné češtině. / O. Martincova. Praha, 1983. – 160 s.
13. Abley M. The Prodigal Tongue: Dispatches from the Future of English, 2008; Innowacje w językach wschodniosłowiańskich, 1997.
14. Mair C. Twentieth-Century English: History, Variation and Standardization, 2006.
15. Zybatow L. Russisch im Wandel. Die russische Sprache seit der Perestrojka. Wiesbaden, 1995.
16. Андрусяк І. В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу: Дис. канд. філол. наук. / І. В. Андрусяк. – Ужгород, 2003. – Режим доступу: URL : <http://www.lib.ua-ru.net/inode/3090.html>
17. Жукова Л.К. Некоторые аспекты акронимов в компьютерной терминологии. / Жукова Л. К., Котов Б. Н. – Культура народов Причерноморья. – 2005. - №76. – С.42-46. Режим доступу: URL : http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp76/knp76_46-50.pdf